

Informace ze zdravotnictví Olomouckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Olomouc
13.6.2003

1

Zemřelí a sebevraždy v Olomouckém kraji v roce 2002

Údaje v těchto informacích vycházejí ze statistiky příčin smrti Českého statistického úřadu (ČSÚ), který údaje získává z tiskopisu OBYV 3-12 „Hlášení o úmrtí“ a z kopií „Listů o prohlídce mrtvého“ z matrik, jejichž sběr se uskutečňuje na krajských odborech Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR). Dále pak z doplňující statistiky MZ, kterou zpracovává ÚZIS ČR z povinného hlášení Z (MZ) 2-99 „Statistické hlášení příčin a okolností dokonané sebevraždy“ (tiskopis Národního zdravotnického informačního systému – NZIS 014 0), kde jsou zjišťovány údaje, které nejsou uvedeny na „Hlášení o úmrtí“, např. místo činu, způsob provedení a motiv sebevraždy.

Rozdíl těchto statistik je dán odlišností metodiky vyplňování a sběru tiskopisů. Přehled počtu zemřelých v Olomouckém kraji a jeho okresech v roce 2002 dle ČSÚ a ÚZIS ČR je zobrazen v Tab. č. 1. Celkový počet sebevražd v kraji podle ČSÚ a ÚZIS ČR je shodný, a to 111 sebevražd celkem. Liší se však údaje za jednotlivé okresy, což znázorňuje Tab. č. 3.

Nejvyšší počet sebevražd na 100 000 obyvatel vykazoval v roce 2002 okres Jeseník a dosáhl hodnoty 30,70 případů. Nejméně sebevražd na 100 000 obyvatel bylo v okrese Přerov, a to 8,88 případů. Průměr za Olomoucký kraj činil 17,41 případů na 100 000 obyvatel.¹

Údaje v tab. č. 4 až 9 jsou čerpány ze zdravotnické statistiky ÚZIS ČR.

Nejvyšší podíl sebevražd byl v roce 2002 ve věkových skupinách 45 – 64 let (45 %), 25 – 44 let (29 %), 65+ (15 %). U mužů byl nejvyšší podíl sebevražd ve věkové kategorii 45 – 64 let (46 %) a u žen v téže věkové kategorii (41 %).

Podle rodinného stavu převažují sebevraždy u ženatých mužů a vdaných žen (52 %). Následují svobodné osoby (18 %) a rozvedení (16 %).

U mužů byl shodný nejvyšší podíl sebevražd u osob se základním ukončeným a středním odborným vzděláním, a to u obou kategorií 31 %. Podíl sebevražd žen se základním ukončeným vzděláním činil 37 % a žen se středním odborným vzděláním 30 %. U vysokoškoláků bylo hlášeno 7 případů sebevražd, což tvoří 5,4 % z celkového počtu všech případů.

U zaměstnaných osob se největší podíl sebevražd vyskytl u provozních pracovníků ve službách (14 %), u řemeslníků a kvalifikovaných dělníků (10 %), u pomocných

¹ Počet sebevražd na 100 000 obyvatel dle ÚZIS ČR

a nekvalifikovaných dělníků (9 %). Podíl sebevražd u nepracujících (studenti, ženy v domácnosti, invalidní a starobní důchodci, nezaměstnaní a jiní) byl 54 %.

Nejvíce sebevražd bylo bez zjištěné motivace, a to 58 případů (52 % z celku). Ze zjištěných motivů byly na prvním místě motivem konflikty a problémy rodinné (25 %) a také zdravotní problémy, tělesná vada (25 %). Následuje motiv duševního onemocnění (19 %), konflikty a problémy pracovní a školní (9 %).

Nejčastějším způsobem provedení sebevraždy u obou pohlaví bylo oběšení. V roce 2002 jsme zaznamenali 69 případů, což činí 62,2 % z celku. S podílem 8,1 % následuje výstřel z pistole, revolveru (9 případů), s podílem 6,3 % skok z výše (7 případů), s podílem 4,5 % sebevražda ostrým předmětem (5 případů).

Tab. č. 1 Počet zemřelých v Olomouckém kraji a jeho okresech v roce 2002

Území		Celkem	Muži	Ženy	Struktura zemřelých celkem podle věku:								
					do 1 roku	z toho do 28 dnů	1-14 let	15-39 let	40-59 let	60-69 let	70-79 let	80-89 let	90+ let
Kraj celkem	a	6 680	3 374	3 306	23	15	14	198	1 013	1 008	2 055	1 795	574
	b	6 608	3 325	3 283	22	14	16	190	998	982	2 037	1 789	574
	c	98,92	98,55	99,30	95,65	93,33	114,29	95,96	98,52	97,42	99,12	99,67	100,00
Jeseník	a	433	238	195	-	-	-	17	83	83	108	118	24
	b	444	241	203	-	-	-	17	86	83	113	121	24
	c	102,54	101,26	104,10	-	-	-	100,00	103,61	100,00	104,63	102,54	100,00
Olomouc	a	2 219	1 152	1 067	6	3	5	71	326	341	708	582	180
	b	2 192	1 139	1 053	7	3	5	68	323	339	702	568	180
	c	98,78	98,87	98,69	116,67	100,00	100,00	95,77	99,08	99,41	99,15	97,59	100,00
Prostějov	a	1 329	629	700	5	2	2	33	174	192	392	395	136
	b	1 302	614	688	5	2	2	30	168	184	380	396	137
	c	97,97	97,62	98,29	100,00	100,00	100,00	90,91	96,55	95,83	96,94	100,25	100,74
Přerov	a	1 437	711	726	7	6	5	41	229	217	449	372	117
	b	1 417	696	721	5	5	6	42	222	208	444	376	114
	c	98,61	97,89	99,31	71,43	83,33	120,00	102,44	96,94	95,85	98,89	101,08	97,44
Šumperk	a	1 262	644	618	5	4	2	36	201	175	398	328	117
	b	1 253	635	618	5	4	3	33	199	168	398	328	119
	c	99,29	98,60	100,00	100,00	100,00	150,00	91,67	99,00	96,00	100,00	100,00	101,71

a - ČSÚ

b - ÚZIS

c - hodnota údajů ÚZIS v % z údajů ČSÚ

Tab. č. 2 Počet sebevražd v roce 2002

Zdroj	Počet sebevražd v roce 2002					
	absolutně			na 100 000 obyvatel		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
ČSÚ	84	27	111	27,11	8,24	17,41
ÚZIS ČR	84	27	111	27,11	8,24	17,41

Tab. č. 3 Počet sebevražd podle pohlaví a okresu bydliště za rok 2002*Údaje ÚZIS ČR*

Území	Muži	Ženy	Celkem	
			absolutně	na 100 000 obyvatel
Jeseník	10	3	13	30,70
Olomouc	28	8	36	16,05
Prostějov	16	5	21	19,16
Přerov	12	-	12	8,88
Šumperk	18	11	29	23,01
Olomoucký kraj	84	27	111	17,41

Údaje ČSÚ

Území	Muži	Ženy	Celkem	
			absolutně	na 100 000 obyvatel
Jeseník	10	4	14	33,06
Olomouc	29	8	37	16,50
Prostějov	14	3	17	15,51
Přerov	12	1	13	9,62
Šumperk	19	11	30	23,80
Olomoucký kraj	84	27	111	17,41

Tab. č. 4 Počet sebevražd podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina	Muži	Ženy	Celkem	
			absolutně	na 100 000 obyvatel
15 - 19	3	1	4	9,39
20 - 24	8	-	8	15,61
25 - 44	24	8	32	17,29
45 - 64	39	11	50	29,55
65 +	10	7	17	19,48
celkem	84	27	111	17,41

Tab. č. 5 Počet sebevražd podle pohlaví a rodinného stavu

Rodinný stav	Muži	Ženy	Celkem
nezjištěno	5	2	7
svobodný(á)	18	2	20
ženatý, vdaná	43	15	58
rozvedený(á)	14	4	18
ovdovělý(á)	4	4	8

Tab. č. 6 Počet sebevražd podle pohlaví a vzdělání

Vzdělání	Muži	Ženy	Celkem
základní neukončené	1	1	2
základní ukončené	26	10	36
střední odborné	26	8	34
úplné střední odborné	3	1	4
úplné střední všeobecné	2	-	2
vysokoškolské	6	1	7
nezjištěno	20	6	26

Tab. č. 7 Počet sebevražd podle pohlaví a zaměstnání

Zaměstnání	Muži	Ženy	Celkem
nepracující, dítě	44	16	60
vedoucí a řídicí pracovník	1	-	1
technický, zdravot. a pedagog. prac.	5	1	6
provozní pracovník ve službách	9	6	15
zemědělský a lesnický pracovník	2	-	2
řemeslník a kvalifikovaný dělník	11	-	11
obsluha strojů a zařízení	4	2	6
pomocný a nekvalifik. pracovník	8	2	10

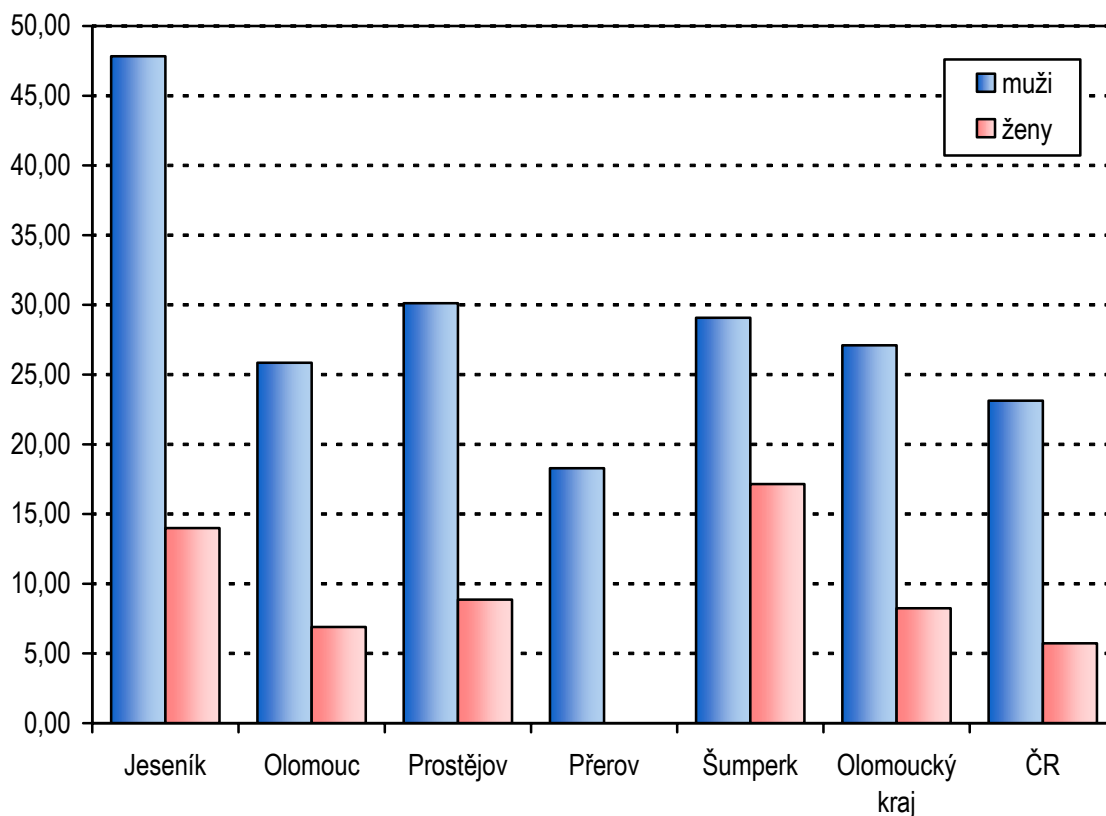
Tab. č. 8 Počet sebevražd podle pohlaví a motivu

Motiv	Muži	Ženy	Celkem
bez zjištěné motivace	45	13	58
konflikty a problémy rodinné	12	1	13
konflikty a problémy sexuální	1	-	1
konflikty a problémy pracovní a školní	4	1	5
konflikty a problémy existenční	3	-	3
konflikty a problémy společenské	1	-	1
zdravotní problémy, tělesná vada	10	3	13
duševní onemocnění	3	7	10
jiné osobní konflikty a problémy	3	1	4
bez srozumitelné motivace	2	1	3

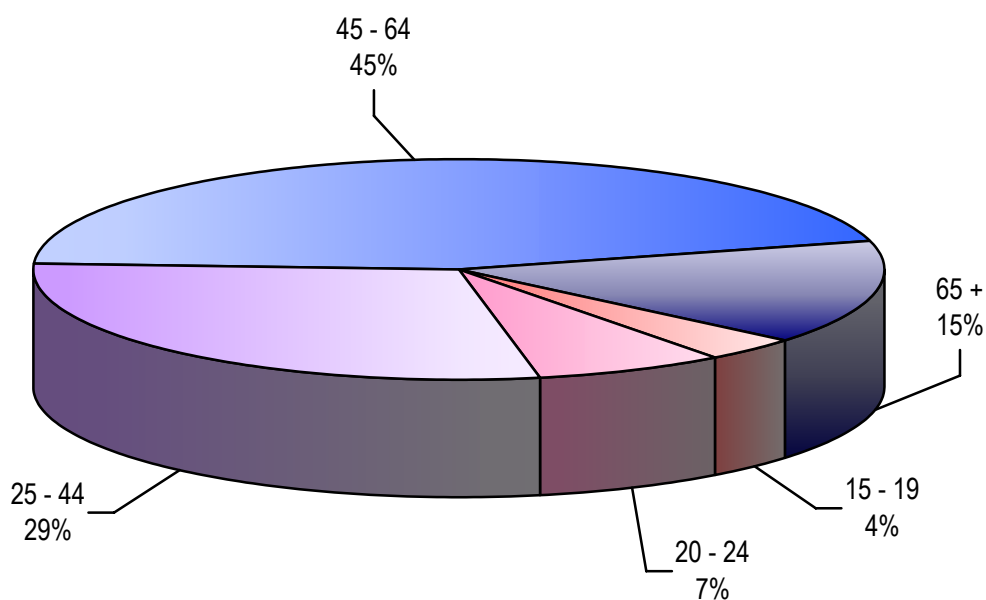
Tab. č. 9 Počet sebevražd podle pohlaví a způsobu provedení

Způsob	Muži	Ženy	Celkem
Úmyslné sebeotrávení			
antiepileptiky, sedativy-hypnotiky, nezařazené jinde	-	2	2
jinými a neurčenými léky, návykovými a biologickými látkami	2	1	3
organickými rozpustidly a halogenovanými uhlovodíky	1	1	2
jinými plyny a parami a expozice jejich působení	2	-	2
Úmyslné sebepoškození			
oběšením, (u)škrcením, (za)dušením	57	12	69
(u)topením a potopením	-	3	3
výstřelem z pistole, revolveru	8	1	9
výstřelem z jiné a neurčené střelné zbraně	2	-	2
výbušnou látkou	1	-	1
kouřem, dýmem a ohněm	1	-	1
ostrým předmětem	3	2	5
skokem z výše	3	4	7
skokem nebo lehnutím si před pohybující se předmět	3	1	4
neurčenými prostředky	1	-	1

Počet sebevražd na 100 000 obyvatel
zdroj ÚZIS ČR

Počet sebevražd v % v příslušných věkových kategoriích
zdroj ÚZIS ČR

Vypracovala: Ing. Michaela Morysová